

4 utviklingstrinn; helhetlig utvikling av mennesket

De fire utviklingstrinnene er Montessoris teori om helhetlig utvikling av mennesket, innenfor både sansemotoriske utvikling, kognitiv utvikling, sosial utvikling, språkutvikling og moralsk utvikling.

Utviklingstrinnene består av to trinn som hører til barndommen og to som er tilknyttet forberedelsen til voksenlivet.

Trinnene følger 6 års sykluser:

0 - 6 år

6 -12 år

12 -18 år

18 -24 år.

De første tre årene i en slik syklus tilegner barnet seg hovedsakelig ny kunnskap, mens de siste tre årene går til finpuss av kunnskapen og fordypning. Derfor snakker vi om aldersgruppene 0 til 3, 3 til 6, 6 til 9 og 9 til 12 og så videre i montessoripedagogikken.

Det første utviklingstrinnet: 0-6 år

I det første utviklingstrinnet har barnet en mental kraft som er helt ulik fra dets mentale evner senere i livet. Montessori kalte denne kraften for det absorberende sinn. I denne perioden av livet lærer barnet ikke på en bevisst måte, men absorberer inntrykk fra omgivelsene sine. Utviklingen av barnets fysiske og intellektuelle evner og ferdigheter simpelthen skjer mens barnet lever blant andre mennesker. Det lille barnet lærer for sin egen skyld og er drevet av indre motivasjon.

Montessoripedagogens oppgave er å forberede miljøet og gjennom dette sørge for at barnet har tilgang til de tingene og den kunnskapen det trenger for å fungere i denne verden.

Det viktigste aspektet i denne sammenhengen er at barnet må få lov til å samle erfaringer og gjøre oppdagelser på egenhånd. Det kan ikke lære gjennom andre, bare ved å erfare selv. Barnets streben etter selvstendighet er svært fremtredende i småbarnsalderen og trenger å bli støttet og respektert.

Det andre utviklingstrinnet: 6-12 år

I løpet av dette utviklingstrinnet i alderen 6-12 vendes barnets energi mot nye konstruksjoner og nye oppgaver. Barnet begynner gradvis å distansere seg fra familien og vende energien mot deltagelse i samfunnet. Det er mye som skal læres for å kunne bidra som et unikt individ med å bygge et godt fungerende fellesskap.

Dette innebærer en utvidelse av grensene for utforskning, både fysisk, intellektuelt, følelsesmessig, sosial og moralsk. For å gjøre dette, må måten som selve hjernen fungerer på endre seg. I montessoripedagogikken kaller vi dette utviklingen av *det resonnerende sinnet* og *forestillingsevnen*.

Barna gir oss tydelige tegn om at de er klare for denne utvidelsen av utforskningsaktivitet. Kroppen er i en vekstfase og den er sterk og stabil. Melketennene blir byttet ut med voksne tenner. Barnet er mer utadventt, opptatt av verden og mennesker utenfor familien. Nysgjerrigheten retter seg mot en virkelighet som ikke alltid er tilgjengelig for sansene, mot ideer, fenomener, fortid, nåtid og fremtid, moralske spørsmål, og store spørsmål om meningen med livet.

Det tredje utviklingstrinnet: 12-18 år

De første tre årene i dette utviklingstrinnet er det vi kjenner som montessoriumgdomsskolen. I løpet av disse tre år trer den voksne frem med en idé om hvem han/hun er i forhold til resten av samfunnet. Maria Montessori ville skape en skole som svarte til ungdoms behov og som gav dem gode forutsetninger for livet som ventet dem etter skolen. Hun observerte at det å forstå samfunnets oppbygging og struktur er et av ungdommenes viktigste behov og hun ønsket at skolen skulle tilrettelegges på en slik måte at ungdommene fikk kunnskap om dette og om hvordan de selv kunne påvirke og medvirke.

I læreplanen for montessoriumgdomsskolen har faget arbeid fått stor plass. Muligheten til praktisk arbeid er en stor del av det forberedte miljøet i montessoriumgdomsskolen. I montessoriumgdomsskolen vil studier og arbeid skje parallelt og ofte med flytende grenser.

Montessoriumgdomsskolen følger vanlig eksamensordning slik at de offentlige kravene til dokumentasjon av den delen av ungdommenes kunnskaper som er nødvendig i forhold til opptak i videregående skoler ivaretas.

Det legges også mye vekt på bærekraftig utvikling og elevene skal bruke mye tid til å tenke på hvordan mennesker skal kunne tilfredsstille grunnleggende behov uten å ødelegge for framtida.